

BÁO CÁO THẨM TRA
về tình hình thực hiện dự toán ngân sách nhà nước năm 2023
và dự toán ngân sách, phân bổ dự toán ngân sách nhà nước năm 2024

Thực hiện Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015, theo sự phân công của Thường trực HĐND huyện, Ban Kinh tế-Xã hội HĐND huyện đã làm việc với phòng Tài chính-Kế hoạch và một số địa phương, đơn vị để thẩm tra Tờ trình và dự thảo Nghị quyết về tình hình thực hiện dự toán ngân sách năm 2023 và dự toán ngân sách, phân bổ dự toán ngân sách nhà nước năm 2024. Tại kỳ họp, Ban báo cáo kết quả thẩm tra đề HĐND huyện có cơ sở xem xét, quyết định như sau:

I. VỀ TÌNH HÌNH THỰC HIỆN DỰ TOÁN THU CHI NGÂN SÁCH NĂM 2023

Ban Kinh tế-Xã hội HĐND huyện cơ bản thống nhất với Báo cáo ước thực hiện thu, chi ngân sách năm 2023 của UBND huyện trình tại kỳ họp, đồng thời báo cáo thêm một số nội dung đề nghị HĐND huyện xem xét, thảo luận như sau:

1. Về thu ngân sách

Tổng thu ngân sách nhà nước trên địa bàn (qua cân đối ngân sách) ước 650 tỷ đồng, đạt 97% so với dự toán huyện giao và 79% so thực hiện cùng kỳ năm trước. Thu nội địa ngân sách huyện ước 118 tỷ đồng đạt 55% dự toán huyện và 41% so với thực hiện năm 2022. Trong đó, các khoản đạt và đạt cao gồm: Thuế sử dụng đất phi nông nghiệp đạt 226%; Tiền thuê đất đạt 170%, thu khác ngân sách 243%; thu hoa lợi công sản và quỹ đất xã đạt 146%.

Tuy vậy, các khoản thu lớn ảnh hưởng đến cân đối ngân sách huyện và đầu tư công của huyện không đạt kế hoạch đề ra phải điều chỉnh kế hoạch đầu tư công năm 2023 nhiều lần, ước hụt thu cân đối ngân sách địa phương là 9,5 tỷ đồng (trong đó ngân sách huyện 8,5 tỷ đồng, ngân sách xã 1 tỷ đồng) cụ thể: thu tiền sử dụng đất ước đạt 42% so với dự toán đã điều chỉnh; thu ngoài quốc doanh ước đạt 96% (hụt thu 1 tỷ đồng); thu Thuế thu nhập cá nhân ước đạt 50% (hụt thu 6 tỷ đồng), thu Phí trước bạ ước đạt 81% (hụt thu 2,5 tỷ đồng).

Các khoản thu này đạt thấp do bị ảnh hưởng nặng nề từ thị trường bất động sản đóng băng, suy thoái kinh tế và giảm 50% lệ phí trước bạ xe ô tô sản xuất, lắp ráp trong nước theo Nghị định số 41/2023/NĐ-CP, ngày 28/6/2023 của

Chính phủ (toàn huyện giảm 33 hồ sơ, tương ứng với 1,026 tỷ đồng tính đến 24/11/2023). Ngoài những nguyên nhân khách quan ảnh hưởng đến kết quả thu ngân sách, Ban nhận thấy công tác bồi bổ nguồn thu, chống thất thu thuế mặc dù có quan tâm nhưng vẫn còn hạn chế; nợ đọng thuế giá trị gia tăng, thu nhập doanh nghiệp, thu nhập cá nhân và tiền thuê đất có xu hướng gia tăng, đặc biệt là các khoản nợ khó thu do doanh nghiệp và cá nhân kinh doanh gặp khó khăn vì suy thoái kinh tế. Đề nghị UBND huyện cùng với ngành thuế cần có giải pháp tích cực hơn nữa để thu hồi nợ đọng thuế trong thời gian tới, trong đó xem xét, xử lý bằng những biện pháp mạnh mẽ hơn đối với những doanh nghiệp có số nợ đọng thuế lớn, chây ì.

2. Về chi ngân sách

(1) Tổng chi ngân sách huyện năm 2023 ước thực hiện là 642 tỷ đồng, bằng 98% so với dự toán. Trong đó, chi đầu tư phát triển ước đạt 89% dự toán, chi thường xuyên ước đạt 101% dự toán.

(2) Đối với nguồn kinh phí dự phòng năm 2023: Ban nhận thấy UBND huyện đã tiết kiệm, thận trọng trong quá trình điều hành, sử dụng nguồn dự phòng trong điều kiện nguồn thu cân đối ngân sách huyện không đảm bảo. Tổng kinh phí dự phòng năm 2023 là 7,369 tỷ đồng, đến nay chỉ chi 1,007 tỷ đồng, còn lại 6,361 tỷ đồng dùng để bù hụt thu cân đối ngân sách trên cơ sở kết quả thu ngân sách năm 2023 và số bổ sung hụt thu từ ngân sách tỉnh.

(3) Về kinh phí chuyển nguồn tăng thu, tiết kiệm chi chuyển nguồn năm 2022 chuyển sang năm 2023: Qua thẩm tra, Ban nhận thấy UBND huyện đã lập phương án sử dụng số tăng thu và tiết kiệm chi, báo cáo Thường trực Hội đồng nhân dân quyết định và báo cáo Hội đồng nhân dân tại kỳ họp gần nhất đảm bảo theo quy định tại Khoản 2, Điều 59 Luật Ngân sách Nhà nước. Cụ thể: tổng kinh phí chuyển nguồn tăng thu, tiết kiệm chi năm 2022 chuyển sang năm 2023 trình Thường trực HĐND huyện thống nhất phương án chi và phân bổ cho các cơ quan, đơn vị, địa phương trên địa bàn là 5,178 tỷ đồng.

Qua thẩm tra, Ban nhận thấy, UBND huyện đã điều hành, quản lý chi ngân sách đảm bảo chặt chẽ, tiết kiệm, linh hoạt, bám sát dự toán được giao, theo tiến độ thu ngân sách và tiến độ thực hiện của các chủ đầu tư, đơn vị sử dụng ngân sách; đáp ứng kịp thời các nhiệm vụ chi quan trọng; thực hiện đầy đủ, kịp thời các chế độ, chính sách an sinh xã hội, các nhiệm vụ phát triển kinh tế-xã hội, an ninh-quốc phòng ở địa phương. Tuy vậy, công tác giải ngân nguồn vốn đầu tư công vẫn còn chậm, nhất là đối với các công trình, dự án cấp xã (đến nay, việc giải ngân nguồn vốn chuyển nguồn 2022 sang 2023 theo Nghị quyết của HĐND tỉnh vẫn chưa hoàn thành).

II. VỀ DỰ TOÁN NGÂN SÁCH VÀ PHÂN BỐ DỰ TOÁN NGÂN SÁCH NĂM 2024

Năm 2024 là năm thứ 3 của thời kỳ ổn định ngân sách 2022-2025, Ban Kinh tế-Xã hội HĐND huyện cơ bản thống nhất với những nguyên tắc và định hướng việc xây dựng dự toán ngân sách năm 2024 do UBND huyện trình, đồng thời phân tích, làm rõ một số nội dung sau:

1. Về dự toán thu ngân sách năm 2024

Theo dự toán, tổng thu nội địa ngân sách trên địa bàn huyện năm 2024 là 253,6 tỷ đồng, bằng 105% dự toán tỉnh giao và bằng 46,5% so với ước thực hiện năm 2023.

Ban cho rằng, mặc dù dự toán thu HĐND tỉnh giao năm 2024 có nhiều khoản giảm so với dự toán năm 2023 để phù hợp với tình hình thực tế của địa phương (thu ngoài quốc doanh, thuế thu nhập cá nhân). Tuy vậy, để đạt được chỉ tiêu thu ngân sách đề ra trong năm 2024 theo dự toán HĐND huyện sẽ tiếp tục gặp nhiều khó khăn, thách thức, bởi vì: thị trường bất động sản vẫn chưa có dấu hiệu phục hồi, kết quả thực hiện năm 2023 rất thấp; thu thuế ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện chủ yếu vẫn dựa vào các doanh nghiệp XDCB nhưng các doanh nghiệp này không có sự phát triển về số lượng, số nộp thuế có chiều hướng giảm sút; đòi hỏi sự cố gắng, nỗ lực của các ngành, các cấp. Ban đề nghị UBND huyện cần quan tâm chỉ đạo Trung tâm phát quỹ đất phối hợp với các địa phương tích cực và chủ động đẩy nhanh tiến độ triển khai các dự án phát triển quỹ đất, thực hiện tốt công tác phân lô, bán đấu giá thu tiền sử dụng đất để thực hiện kế hoạch đầu tư công đã đề ra; đồng thời tập trung các giải pháp thu hồi nợ đọng thuế, hạn chế phát sinh nợ mới; tăng cường kiểm tra, thanh tra chống thất thu thuế, xử lý nghiêm những trường hợp chây ì và áp dụng biện pháp cưỡng chế theo qui định.

2. Về dự toán chi, phân bổ ngân sách địa phương năm 2024

Ban thống nhất với các nguyên tắc, căn cứ phân bổ và phương án phân bổ dự toán chi ngân sách năm 2024 cho các lĩnh vực và các địa phương. Theo đó, việc phân bổ dự toán chi ngân sách năm 2024 đã bám sát những quy định của Luật Ngân sách nhà nước, dựa trên phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi giữa các cấp ngân sách, đồng thời căn cứ vào khối lượng nhiệm vụ đảm nhiệm và chế độ chi tiêu theo qui định cho từng cơ quan đơn vị, đảm bảo nguyên tắc, tiêu chí và định mức phân bổ dự toán chi thường xuyên ngân sách địa phương năm 2024 theo qui định của tỉnh.

Đối với thực hiện dự toán chi ngân sách, Ban đề nghị UBND huyện quan tâm thực hiện tốt một số nhiệm vụ sau:

(1) Đối với chi đầu tư phát triển, tập trung ưu tiên bố trí vốn theo nguyên tắc, thứ tự ưu tiên đã đề ra trong kế hoạch đầu tư công; tăng cường chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ giải ngân, có biện pháp xử lý nghiêm đối với các chủ đầu tư vi phạm thời hạn giải ngân nguồn vốn theo qui định. Đồng thời, Ban thống nhất với phương án trong quá trình điều hành ngân sách, nếu tiến độ thu tiền sử dụng đất năm 2024 khó đạt được dự toán Hội đồng nhân huyện giao đầu năm, đề nghị căn cứ tiến độ thu và dự kiến khả năng thu để chủ động sắp xếp bố trí giảm vốn đầu tư công đối với một số công trình, dự án chưa thật sự cấp bách để đảm bảo cân đối thu, chi ngân sách địa phương.

(2) Tăng cường công tác khai thác các nguồn thu, quản lý chặt chẽ nguồn thu, đối tượng thu, đẩy mạnh công tác chống thất thu thuế bằng nhiều biện pháp phù hợp. Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức chấp hành nghĩa vụ thuế đối với Nhà nước, ngăn chặn các hành vi gian lận thương mại, kinh doanh trốn thuế; thường xuyên kiểm tra, xử lý thu hồi nợ, hạn chế nợ thuế phát sinh.

(3) Tăng cường công tác quản lý, điều hành ngân sách đảm bảo chặt chẽ, linh hoạt và đúng qui định, trong trường hợp thu không đạt dự toán phải chủ động điều chỉnh nhiệm vụ chi tương ứng, đảm bảo không mất cân đối ngân sách; nâng cao chất lượng lập, phê duyệt, phân bổ dự toán, hạn chế việc bổ sung nhiều lần trong năm, chỉ bổ sung trong những trường hợp đột xuất, thực sự cần thiết, đảm bảo đúng qui định, đúng nhiệm vụ, đúng đối tượng và đảm bảo tính công bằng, hợp lý.

Trên đây là Báo cáo thẩm tra về Tờ trình và dự thảo Nghị quyết về tình hình thực hiện dự toán ngân sách năm 2023 và dự toán ngân sách, phân bổ dự toán ngân sách nhà nước năm 2024, Ban Kinh tế - Xã hội HĐND huyện trình HĐND huyện xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- TT.HĐND huyện;
- UBND huyện;
- Đại biểu HĐND huyện;
- TT.HĐND, UBND các xã, thị trấn;
- Lưu: Ban KTXH.

**TM. BAN KINH TẾ-XÃ HỘI
TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Ánh Cầu